Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Viite STM2021-00361
EU; Komission tiedonanto Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys 2021 - 2027. Työterveys ja -turvallisuus muuttuvassa työelämässä

LAUSUNTO

Työ- ja elinkeinoministeriö tukee sosiaali- ja terveysministeriön perusmuistiossa kirjattua Suomen kantaa. Työ- ja elinkeinoministeriön esittämät näkemykset on huomioitu hyvin perusmuistiossa.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää positiivisena, että strategiakehyksessä on otettu huomioon työntekijöiden suojeluun liittyvät haasteet työntekomuotojen ja -tapojen muuttuessa lisääntyvän teknologian käytön ja etätyön myötä.

Työ- ja elinkeinoministeriö jakaa näkemyksen, että työterveyden ja –turvallisuuden tärkeä merkitys työelämässä on korostunut koronapandemian aikana – niin etätyötä tekevien kuin suorittavia, paikan päällä tehtäviä töitä tekevien parissa. Kuten työelämän ja työorganisaatioiden kehittäminen, ratkeaa myös työterveys- ja turvallisuus työpaikkatasolla. Työpaikkojen oma aktiivinen rooli korostuu tulevaisuudessa. Tämä on hyvä ottaa huomioon strategiakehyksen jatkokäsittelyissä ja keskusteluissa.

Työ- ja elinkeinoministeriö tukee muistiossa esitettyä ajattelua, että työolot ovat tärkeä osa EU:n talouden kestävyyttä ja kilpailukykyä. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että digitaalisessa ja vihreässä siirtymässä on huomioitava työterveyden ja –turvallisuuden ohella myös elinkeino- ja työllisyyspoliittiset vaikutukset. Olisi myös varmistettava siirtymien oikeudenmukaisuus.

Työ- ja elinkeinoministeriö tukee ennaltaehkäisevään toimintaan panostamista ja ennakoinnin merkitystä. Muutosten ja riskien ennakoinnin merkitys korostuu jatkossa työelämässä. Tässä työssä kannattaa hyödyntää kansallisen ohella myös EU-tason tietotuotantoa ja yhteistyötä, esimerkiksi Euroopan työterveys- ja turvallisuusvirasto EU-OSHA:n ja Euroopan elin- ja työolojen kehittämisvirasto Eurofoundin toiminta.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että työntekijöiden suojelun avulla pyritään edistämään ikääntyneiden ja vammaisten osallistumista työmarkkinoille, ja että huomiota kiinnitetään myös kausityötä tekevien työolojen parantamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää keskeisenä myös digitaalisten ja innovatiivisten menetelmien kehittämistä ja hyödyntämistä työsuojelutoiminnassa.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että strategiakehys korostaa työsuojelun tärkeyttä globaalien tuotantoketjujen ja yritysvastuun yhteydessä. Ylipäätänsä on hyvä, että perusmuistiossa on EU-tason toiminnan lisäksi huomioitu globaaliulottuvuus. Esimerkiksi kansainvälisellä työjärjestö ILO:lla on asiaan liittyviä yleissopimuksia ja muuta toimintaa. EU, ml. Suomi, korostaa vahvasti ILO:n työterveyttä ja –turvallisuutta koskevien yleissopimusten merkitystä ILO-yhteistyössä työntekijöiden perustavaa laatua olevana oikeutena ja ihmisarvoisen työn osatekijänä.

Työ- ja elinkeinoministeriö tukee ajatusta työvoiman työkyvyn turvaamisen merkityksestä terveyskriiseihin varautumisessa. Työvoiman työkyky on tärkeä edellytys myös huoltovarmuuden varmistamiseksi poikkeusoloissa.

Liittyen oikeuteen olla tavoittamattomissa, TEM viittaa Portugalin EU-puheenjohtajuuskauden neuvoston etätyöpäätelmiin, joissa korostettiin, että ennen kuin pohditaan tarvetta uudelle EU- lainsäädännölle, on syytä arvioida EU:n olemassa olevan lainsäädännön, erityisesti työaikadirektiivin suhdetta tähän oikeuteen eli sitä kattaako työaikadirektiivi jo nyt oikeuden olla tavoittamattomissa.

Antti Närhinen
neuvotteleva virkamies

LIITTEET

JAKELU Eduskunnan työelämä-arvovaliokunta

TIEDOKSI Antti Neimala TEM
Kimmo Ruth TEM
Eeva Vahtera TEM
Liisa Heinonen TEM
Teija Felt TEM
Mia Hurtta TEM